

TTG

**TARTU TÜTARLASTE-
GÜMNAASIUMI JA
TARTU TÜTARLASTE-
KESKKOOLI AJAKIRI**

Nr. 9

4. MAI 1935

VII AASTAKÄIK

Kooli elu.

Eelseisvate eksamite tähtpäevad ja eksamineerijad.

18. mail — kirjalik eksam V klassidele I võõrkeeles (Va ja Vb ingl. k. ja Vc saksa k.) vältusega 3 tundi. Eksamineerivad õpetajad E. Rosenberg, Th. Thomson, V. Käpa ja dir. J. Roos.

20. mail — kirjalik eksam IV klassidele matemaatikas vältusega 3 tundi. Eksamineerivad E. Meerits, A. Kasvand, dir. J. Roos.

21. mail — kirjalik eksam III gümnn. klassidele I võõrkeeles (saksa k.) vältusega 3 tundi. Eksamineerivad E. Rosenberg, Th. Thomson, dir. J. Roos.

22. mail — kirjalik eksam II klassidele matemaatikas vältusega 3 tundi. Eksamineerivad E. Meerits, F. Laarens, dir. J. Roos.

23. mail — kirjalik eksam V klassidele eesti keeles vältusega 5 tundi. Eksamineerivad E. Tooms, A. Raud, dir. J. Roos.

24. mail — kirjalik eksam III kk. klassidele eesti keeles vältusega 3 tundi. Eksamineerivad E. Tooms, A. Raud, dir. J. Roos.

25. mail — suuline eksam IV klassidele II võõrkeeles. Eksamineerivad V. Käpa, E. Rosenberg, Th. Thomson, dir. J. Roos.

27. mail — suuline eksam V klassidele ladina keeles, majapidamises ja muusikas. Eksamineerivad T. Künnapas, J. Konks, dir. J. Roos (lad. k.) ja N. Kalamees, T. Jakobson, dir. J. Roos (majapid. ja muusikas).

28. mail — suuline eksam III gümnn. klassidele maateaduses. Eksamineerivad D. Koppel, J. Konks, dir. J. Roos.

29. mail — suuline eksam IV klassidele filosoofias. Eksamineerivad S. Pruuden, Th. Künnapas, dir. J. Roos.

1. juunil — suuline eksam V klassidele kodanikuteaduses. Ek-

samineerivad J. Konks, V. Käpa, dir. J. Roos.

Kõik eksamid algavad k. 8 homm.

Lõpuklassid vabanevad eksamiteks 14. mail, teiste klasside vabaneemisajad on veel lahtised.

Vastuvõtmise-eksamid

T. T. K.-sse on sel aastal 31. mail ja 1. juunil.

T. T. G. ja T. T. K. ekskursioonid.

V klassidele on lubatud ekskursioon Stokholmi pärast õppetöö lõppu. On võimalik, et ekskursioon teostub koos teiste Tartu gümnaasiumi abiturientidega, kel ka on kavatsus sõita sinnasamasse. Neile V klassi õpilastele, kes kaasa ei sõida, võimaldatakse ekskursioon kodumaal. Ekskursiooni juht Stokholmi sõiduks T. Künnapas.

Kõigi teiste klasside ekskursioonid toimuvad 30. mai ja 2. juuni vahel järgm. kohtadesse:

IV kl. — põhjarannikule. Eksk. juht A. Raud.

III g.-kl. — Lõuna-Eestisse (Peterseri jne.) Eksk. juht D. Koppel.

II kl. — Alatskivile või mujale. Eksk. juhtideks klassijuhatajad.

III kk. kl. ja I kk. kl. — valiku järele lähematesse kohtadesse. Eksk. juhtideks klassijuhatajad.

On võimalik, et korraldatakse ka üks ühine väljasõit koolitöö lõpu eel.

Õpilaspere hommikutest.

21. II esines A. Raadla V-b deklamatsiooniga „Seik Mauruse gümnaasiumis“ — katke A. H. Tammisaare romaanist „Tõde ja õigus III“.

25. II esines H. Jaik V-c klaverisoologa — Heller'i „Mustlased“, 2. ja 3.

7. III esines IV-a klass laulukooriga. Kanti ette õpil. K. Tammemäe juhatusel „Kevadlaul“ Lemba ooperist „Lembitu“.

11. III loeti ette IV-b klassi klassikroonika sama klassi õpilase A. Soka poolt.

TARTU TÛTARLASTE-
GÛMNAASIUMI JA TARTU
TÛTARLASTEKESKKOOLI
HÄÄLEKANDJA

Nr. 9.

4. mai 1935.

VII aastakäik.

Väljaandja: Tartu Tõtarlastegõmnaasium. Pea- ja vastutav toimetaja: Aug. Raud, abid: A. Raielo ja S. Liiv. Tegev toimetaja: H. Puusepp. Toimetuse liikmed: H. Albert, L. Hermann, E. Mõrd, A. Raadla, L. Reinberg, E. Tobias. Talituse juhataja: V. Kõpa. Kaastõõd võtavad vastu toimetuse liikmed igal ajal. — „T.T.G.“ ilmub aastas 10 korda, nimelt: 20. sept., 20. okt., 15. nov., 30. nov., 20. det., 20. jaan., 20. veebr., 20. märtsil, 20. apr. ja 20. mail.

Tellimishind: aastatellijaile 20 senti number, üksiknumbrite tellijaile 25 senti number.

T. T. G. ja T. T. K. loterii-allegri.

Tõna ta siis algab!

Algab tohutu eeltõõ ja koletu jooksutrilli järele tasa ja targu tõpselt kell 5. Seks ajaks on kõik korras. Võidud virnas seadistel, rootsiredeil, saaliseintel, näitepoodiumil, fuajees ja kõikjal mujal, sest nende mahutamisega on oldud ju igaveses hõdas — kuhu kõik panna! Aga nõud on nad siiski maitsekalt leidnud endile kohad. Oi neid prouasid Ojasson'i ja Kalamees't ja preiliseid Rosenberg'i, Thomson'i, Keder'it, Sorgsepp'a, Raudsepp'a jt., millise imeteoga nad nii ruttu hakkama on saanud! Igaüks neist on nõud oma osakonna juures kui tikk ja abiliste kari õmber noorist tõtarlastest kui lillepõrg. — Urnid — kõigi ootus ja lootus — väärikalt oma alustel osakondade vahel ja igaõhe juures kaks kuni kolm auvõõrt daami lastevanemate, vilistlaste ja kooli sõprade perest. Need ongi need õnnejagajad!

Õlemõlemjuhataja dir. J. Roos on kohal, õlemjuhataja insp. S. Prudden on kohal!

Kohal on Lastevanemate-komitee juhatus in corpore. Korrapidajad hrad Koppel, Kõpa, Kimmel (kõik kõva K ja kõva kõe mehed!) on ka kohal. Ja kohale on matemaatilise tõpsusega ilmunud politseivõimu esindaja — suurlooterii avaja.

Ametlik tseremoonia: võitude sissepanek ja muud formaalsused, et kõik oleks tipp-topp, — sest kord peab majas olema! — ja **loterii-allegri ongi avatud.**

Suuremaist suuremail daamid ja hõrradel on traditsiooniline eesõigus pista oma kõi kõige enne õnneurni. Ja need võtavadki igast õnnerattast hea kamalutõie rullikesi ja annavad siismahti teistele katõsuda oma õnne.

„12356 — tõi... 7377 — tõi... 11900 — tõi! Tont võtaks! Kiideldi ju, et

iga 4—5 loos võidab!

Aga nüüd tühi ja tühi!!! ... 5379 — ahaa täis! ... 9 — tühi! ... Päh! ... 14999 — täis! ... Vaata, vaata! ... 77 — täis! ... 6365 — tühi! ... 9301 — täis! ... 4390 — täis! ... Hurrraaa, hurrraa, hurrraa! Nüüd alles läheb lahti! Siin on võite kui murdu! ... Kui nüüd saaks, kas **mõne hiigla diivani, mõne toreda Naisseltsi villase mustrilise laudlina, kohviserviisi, magustoiduserviisi, tordi**

või mõne muu parema võidu kätte, siis oleks lugu täielik! Tarvis kaia, tarvis kaia, mihandse nii võidunumbri õige om!

Nii läheb see jabin lahti! Trüginine, rahakõlin, õnnerataste nagin, looside krabin, ohklemised, õnnelikud hüüatused, sosin, kõmin, jalgade madin, tervitused, rõõmsad vestlused jne. jne. jne.

Taganurgas atakeeritakse **õnneõnge, õnneratast.**

Siin askeldavad nobe-nobedasti saledajooneline pr. Abarenkov, peen-õrn prl. Liiv ja hr. Westberg — vana igavene vigurimees.

Muusika rõkkab,

tõstab märksa tuju. Ruuporimees hallootab, juhhib rahvast siia-sinna, kutsub kord üht, kord teist nalja kaema.

Kaeme siis kaeme, mis kavvemban om!

Fuajees löödud rida laudu ja kioskeid üles. Enne kõike üllatab oma värvide mitmekesisusega

lillekiosk,

mille ees ka õnneratas. Ahaa, siingi võib õnne katsuda. Nägusad proud-preilid, ise ka kui lilled. — Tskae! Ongi käes pukett punaseid tulpe ja puhkenud roosinupp. Aitäh!

Pimedaimasse nurka müstiliselaternal löönud üles oma letikese pr. Haamer ja härra Raud. Nemad harrastavad

igavest tantsu, tantsu vaheajata ja lõputa.

Nemad ise küll ei tantsi, seevastu löövad tagatoas tantsu noored, nii et tuli särtsub kingakandadest.

Pr. Haamer ja härra Raud aga kas-seerivad vaid raha tantsida tahtjailt. Praegu on alles eelvalud, aga õhtul — nii lau- kui ka pühapäeval — siis läheb maruks lahti. Oi, oi!

Aga mis too salapärane uks seal on öökulli ja musta kassi embleemiga, mille ees preili Treier kempleb? — „Ei saa rohkem sisse, kui ainult üks korraga!“ — „Miks? miks?“ — „Saladus.“ —

„Egiptusemaa Tutankhamoni nõid!“

Ahaa! Ahaa! Ootajate saba aga kasvab. Mõni viskab enda närveerides seasõrga.

Teelokaal La-Va-Ko!

Kohvik Ja-Vi-Jazz!

Kaks kohvikut! Kuhu's küll minna! Ets kaeme mõlõmbit! Kaeme, kaeme! — No massabki kaia! — Hää mõlemba! — Aga Ja-Vi-Jazz oless nigu noorembide jaoss. — Siin prl. Jakobson kui ka prl. Virks puhvetsikud! Ja jazz ja tants! Las aga käia! Läheb lustiks valla!

Aga pea'nd pea! Siin ju **teater „Tule ja joobu!“**

Miks ma's ei peaks tulema ja joo-buma! — Ohoo! Ohoo! — Olen ma küll teatreid näinud, kuid säärast elu ja ilu ei ole veel silmis ega südames olnud kui siin! Lööb üle kõik säärast sorti värgi! Muudkui naudi ja joobu, joobu ja naudi! Iga number — jalust rabav üllatus! Pole ka ime! Asja juhhib ju igikogenud pr. Tooms ja tema innukas kaasvõitleja hr. Raielo! Ahaa! No-jaa! — Sellepärest!

„Palun väga, mis need inimesed siin siis nii naeravad?“ — „Kus?“ — „Noh siin selle kambrikese ees ja sees.“ — „Noh, miks nad ei peaks siis naerma! See ongi ju naermiseks seatud. See on ju

naerukabinett,

kus võid oma puhta raha eest naerda kas siidsukaks, ninasarvikuks, amööbiks, tindipotiks või milleks ise tahad.“ — „Noh, mis too jutt nüüd on?“ — „Eks mine ja naera, siis on sul asjaots käes.“ — „Mis, mis, see siis on?“ — „Seniks saladus.“ — „Jälle saladus!“

Tartu linnapea kindral A. Tõnisson 60-aastane.

Foto Juras

29. IV korraldati viimase tunni ajal T. T. G. ja T. T. K. ruumes aktus Tartu linnapea kindral A. Tõnisson'i 60-aastase sünnipäeva puhul. Ühtlasi asetati kindral A. Tõnisson'i pilt kooli saali seinale.

Aktuse avas keskkooli laulukoor õp. T. Jakobson'i juhatusel („Süäl meil kasvab kaunis kodu“). Järgnes avasõna dir. J. Roos'ilt. Huvitava kõnega kindral A. Tõnisson'i isikust ja tähtsusest meie kodumaa ajaloo esines õp. J. Konks, rõhutades eriti Tõnisson'i kindlat, paendumatut meelt ja tugevat eestiusetunnet, mis selle mehe püsiva töö on muutnud viljakaks. A. Tõnisson'i tegevuses jääb eriti esikohale kolm momenti: 1) esimese rahvuspolgu asutamine; 2) Põhja-Eesti puhastamine enamlastest; 3) loodearmee kasulik lõpetamine. Pääle mainitute on tal veel palju suuri teeneid Vabariigi ja omavalitsuse alal. — Hr. J. Konks'u ülevaatliskule kõnele järgnes keskkooli laulukoorilt võimas „Eesti on me kodumaa“, millega lõppes aktus.

Oi dekoratisioonikesi, mis siin küll on!!!

Puha Pütsepakese näppe alt läbi käinud! Ja armas Laarens on neid vedanud ja tõstnud! Ja tosinate viisi tütarlapsi on siin kraadinud ja vaaginud, et kõik nii nägusalt on välja tulnud!

„Tahaksin kõnelda kassiiridega, mis nemad kõige selle marulamen-di kohta ütlevad.“ — „Palun, olge nii lahked, siin meie

kassiirid: Konks, Künnapas, Kasvand.“

(Jälle kolme kõva K-ga!)

„Rõõmustab väga! Kuidas äri läheb?“ — „Ärge küsigegi: raha tuleb kui roobiga! Pole kahtlust:

võimlale paneme sügiseks kõva undarmendi alla,

mille peale kerkib ilus ja kaunis kehakultuuritempel. Selleks me seda pilgarit siin teemegi.“ — „Noh, siis om jo kõik hää.“ — „Jah, hea!“

Alter ego.

Jalutades.

Oma tuksuvat südant
kannan mööda alleed.
Ega püsi ta,
aina hüpleb
ja kepsleb
(kaheksakümmend tuiget minutis,
ütleb anatoomia-raamat),
joobnustet uudislõhnust,
joobnustet rohelusest,
pungade naeratusist...

Kannan oma tuksuvat südant
mööda alleed...

Nagu tantslevat last
talutan mööda alleed
oma tuksuvat südant.
Ise tõsisel ilmel
astun möödukaid samme,
mis sobivad suurele,
kes talutab tantslevat last
kevadalleel...

Kannan oma kepslevat südant
mööda alleed...

lr.

Varakevad.

Aprillipäike heidab kimbu sooje
kiiri tänavale. Tuul keerutab tol-
mu. Määrinud, kahvatu lapsenä-
gu trepiserval vaatleb anuvail sil-
mil möödujaid, sinakaks tõmbunud
sõrmed kramplikult hoidmas udem-
pehmeid urvaoksi.

„— — — stime—es,“ kihutab aja-
lehepoisike läbi tänaval sibava
inimjõugu. Kuulutuspostil uuenda-
takse kinoreklaami. Taamal män-
gib muusika.

„— — — ennekuulmatud võidu-
võimalused,“ meelitab karmiinpõ-
seline kloun reklaamautos rahvast
loteriile.

Ent peagi tõmbub petlik päike
pilvesse, ja eksinuna leiab end esi-
mene vihmapiisk tänavatolmus.

Talle lisandub üha uusi, ja varsti
keerlevad tänavakivid veemõllus.

Kleenuke urvamüütaja haarab

oksad embusse ja ronib ukسلäve-
le. Inimesed valguvad majadesse.

Veeanumailt vahutab joana vih-
mavett kividele. Omapärasel heli-
nal ronivad veepiisakesed kiirtem-
pos üle takistuste, ühtuvad vahu-
tükikeste killunedes keerlevaks
rentsliojaks.

Plaks! Plaks! Ajju puurib akna-
plekile aeglaselt-raske veetilga
monotoonne langemine.

Õppur heidab lauale äsjaavatud
raamatu ja läheneb aknale. Plaks!
Kuulikesena langenud veepärl,
põrkudes vastu metalli, rebeneb
laialipaiskuvaiks veeniredeks.

Tahtmata haarab käsi varnast
palitu. Välja!

Ent samas langeb pilk laual leba-
vaile poognalistele eksamikava-
dele ja laup tõmbub murelikult
kortsu.

R—n.

Liivasõelujad.

Katke.

Kõnnitee-äärsete puude oksad
olid madalal. Härra Loogaste pik-
kus on 180 — paar sentimeetrit oli
kord vist ülegi, kuid vanadus vaju-
tas tugeva kämbelaga pealaele, lit-
sus allapoole. Nii et siis 175 sm-i
kohalt riivas umbes see oks kõnni-
tee-äärsest puult vastu nina. See

isegi tuulest hellaks puhutud, maa-
ilmale naeruks ja endale hädaks.
Loogastel selline imelik nina, et
kui puhuvad vinged tuuled, lõõtsu-
vad lahti teiste hõlmu ja kergita-
vad kaabusid, siis temal lõõtsuvad
ikka nina. Ajab nahka ja muudab
värvi alati see tülikas näomoonu-

taja. Ja nüüd jälle see oks! — Just nagu kiuste otsis üles nina — hellakese ja tursunud.

Loogaste vaatab puuksi. Natuke altkulmu. Madalale künivad, ei tohiks lasta sedasi. Kõrgemale peaks pügamata need munakroonid. Nii kõrgele, et härra Loogaste peaks prillidega vaatama munajat krooni seal kõrgel.

Loogaste vaatab puutüve. Värivivaene teine ja laiguline. Ei tea, mis niisugune . . . Eks ta ole, tallavad inimesed kõnnitee mulla kõvaks nagu asfaldi. Käivad, laiad saapatallad vajutamas maad, jooksevad tähtsaid käike. Sõeluvad maapinna risti-rästi üle, mis siis veel kõnnitee. Mis neil puust, neil oma kõnniteed. Loogaste isegi tükis siia liiga alla — nagu mujal poleks ruumi ja teed. „Võib-olla seepärast ehk ongi nii madalal see oksakroon, et siis inimesed lähedale ei kipu. Küllap puu ise teab. Kaval, pingutab oksid allapoole, et inimesed hinge kinni ei mataks,“ arutleb Loogaste, pea pisut õla poole lüües.

Ja siis vaatab Loogaste puud üldse. Üsna hoolikalt silmitseb. Must kass sikutab ladvas, kribib kõrgemale, sabaots teeb väikesi ringe. „Ülespoole püüab, sunnik,“ muiatab Loogaste. „Ei tea, mis sealt. Ega tal sealt kõrgemaltki midagi . . .“

Nina kihaleb. Vist jälle tükike nahka loobub katmast Loogaste üht kehaosa. „Aga siiski — pehme oli see oksaraag. Silistas nagu, pärast on veel selgemalt meeles, äkki lõi vihaseks, siis ei saanud arugi.“

Ja nüüd näeb Loogaste, et puuoksast tulemas juba suured pungad. Üsna kortsulised hiirekõrvad, turjal veel veidi roostepuuni katet, on sündimas siia maailma. „Pungad,“ pomiseb Loogaste, ülahuul tõuseb värisedes nagu nutma hakkaval lapsel. „Pungad ja lehedki varsti.“

Läheb ja võtab pihku nõtket puuoksast — võibolla sellesama, mis

enne nii üleemeelikult . . . Viis pehmet sõrme, keskmisel suur soolatüügas, esimeses sõrmus, põidlal murdunud küüs — kõik need, üksteisega muidu nii mitte kokku leppivad, siluvad üle oksa.

Siis toetub Loogaste selg, veidi kühmus, vastu puud. Mingu möödamine ja vaadaku, kesteab kas vaadataksegi, neilkiireidkäike. Kui on kevad, siis toetumas inimesi igal pool, üks siin, teine seal. Kojamees peatab luua, katusetõrvaja pintsi — siis laulab ainult lind ja ronib maailma tühjusesse täitma oma pisukest osa väike hiirekõrv, pruun vagune katteke kukil. „Käijad ei vaata ja ega teine seisja omataolist ka vaata,“ mõtleb Loogaste, kui ta seljakaar tugeneb vastu sirget puutüve.

Ülal oksis krabistab kass. „Tuleb viimati kukile, sininahk“, kardab Loogaste, „kuid mis tal sealtki. Küüned ei ulatu läbi vammuse. See loom küünistamisel väljas.“

Praegu joksab veri kõik nagu läbi peene juussõela. Saab nii imeliselt puhtaks, rahulikuks. Selles rahu tuleb Loogastele meelde, millal ta esimest korda jooksis kuski vastu. See oli peale keskkooli lõpetamist, puhtast suurest enesetundest tormas siis vastu vihmadeveetoru. Küll vahel olnud neid teisigi komistusi, aga see esimene ja siis see äsjane, need on nii selgemalt meeles. Vahepeal on ta komistanud õige palju, juba on see tüüdanud ta enda ja teised. Kui poleks seda kollast kahekordset maja, mille üüri kasseerib ema, aga raha saab Loogaste, ega siis sellest elustki. Ja siis kuidagi imekuulmatult nagu lapseke, sõrm kõrgel, jookseb ligi ta kooliaeg. Istus pingis ja oli virk. Seda viimast, seda kinnitasid õpetajad, teist teadis ta ise. Oli istumine ju ta alatisemaid toiminguid. Nohises tasapisi — oli see nina nooruseski nisuke imelik, — õppis ja õppis. Muud ei nõutud ja muud äkki nagu ei tahtnudki. Vastas oma tükid ja elas oma päe-

vad. Naeratas vahel, tasase häälega rääkis . . . Oli aga teisigi seal ta ümbruses, poisse nagu vemb-laid — nii öeldi. Ei olnud püsi neil, vahel kippusid segama Loogastegi rahu. Manitses neid ajuti, rääkis: ega maksa sedasi olla, mis te rübelete. Oli ometi imelik, „oh sa arm, kui imelik“, nagu ütleb ema, juba vana eidekene. Loogaste ei leia endale kuidagi midagi kindlat, ikka niisugune veider. Vahel kaevab aias lillepeenart, lööb labidaga poleks vihmussi . . . siis poeb endassegi väike vingerdav valu. Juhmilt vahib labida vahedat otsa, et kuidas see lõikas läbi peenikese pehme kere. Ja need kerejupid veel elavad, hakkab niiskele jätkule külge peenikest mulda . . . Ema ütleb Loogastele, ise rassib ja askeldab, hingeldab juba vanakene, aga kõva hää on, kaugele kostab. „Tõmp oled, tõmp ja juhm,“ hõikab hoovilt, kui toob puusüle-

täit, ja aknakardina vahelt paistab ninalillat pelargoonia pehme punase kõrval. „Tõmp, — ja kus juhm,“ sosistavad eided kuurides ja koridorides. Et seda ka varem ei märgatud. „Mis te jumalatallest, las elab teine rahu,“ kurjustab vahel mõni usklik. See on kriitika Loogaste elust. Halb on Loogastel. „Viril olemine,“ leiab ise, kui toetab vastu puud. On küll nüüd härra, prillide klaasid läigahtavad pea liigutamisel. Tahaks kõrgemale . . . aga mis sealtki, kustki midagi — nii madalal veel see olemine. Ega ta veel vanagi ole, pole kahekümne kaheksagi, aga vanadus juba laia kämblaga surus allapoole . . .

Loogaste hõõrub selga. Puult pudeneb vana koorekesta. Kevad turgahtab, lööb ajju äkiline puhang, veri on nii imelikult selge.

„Kevad . . .“ pomiseb, „oma sündimine igal pool.“

H. P.

Kummaline.

Tuhandeil valendavail maanteil, mis looklevad läbi kohavate metsade, nukrate kadirikkude, linnuhäälitsusist rõkkavate kaasikute, õhtupäikesest punavate männikute, mis suubuvad soode salasülle ja satuvad legendike veerile, mis märke ja orgu, üles ja alla juhatavad rändurite ruttavaid, komistavaid ja sageli väsinud samme, neil maanteil matkavad rändurid — ühed aeglaselt, teised tormates, ühel tinapommid jalus, teisel liblikatiivad õlul, ühel süda raudses kapslis, teisel kerge kui alumiiniumist kuulike. Ruttavad või venivad nad oma mõistmatuul rajul: ühed loodes, teised kagus, ühed lõunas, teised põhjas, neelates silmadega kilomeetreid, imedes kõrvadega ilmade muusikat, naharakukerstega päikesepaistet, ihuliikmetega õhu rõskust. Tormavad või venivad need rändurid, astudes

pikki või lühikesi samme. Ja kauge läbitungimatus levib nende vahel. Hüüavad ja huikavad matkajad, vibutades kadakasi keppe; aga üks ei tea ühest ega teine teisest.

Siis juhtub sinivirvendaval hommikul, et need rändurid, seljas tolmust hallid rõivad, pääs laiad õlgkübarad, kätes krobelistes kadakakepid ja jalas kulunud reisikingad rebenenud paeltega, tõusevad ja haigutavad, aga üks ei tea teisest ega teine kolmandast. Siis juhtub, et nad esimeste naervate kiirtega vallatades laulvaile tiigele lähenevad, sulakullas silmi hõõruvad, kätega üle sassis juuste äigavad ja kotid tervendavate metsarohudega, imeliste taimede ja kummaliste nikerdistega õlule upitavad, uuesti läbi padriku murravad, teel noppides ettejuhtuvailt marjapõõsailt suhkrumagusaid ja mahlakaid

A. K.: SÖIT MAAILMAOTSA.

marju, vaigistades seega kaste-märjas looduses nälga.

Ja juhtub siis veel, et need rändurid, silmates kaugel kilomeetrinäitajaid spiraalse vööga ümber ühetaolise keha, kummar-duvad üle läikivate okastega roosi-pöösaste ja kinnitavad oma küba-rale roosid, mis lõhnavad kui õnn.

Jõudnud nüüd lähemale oma si-hile, sammuvad nad kiiremalt kõr-ges kanarbikus, et tervitada unetut valvajat, väsimatut teejuhatajat ja heategijat.

Sellel ristteel nad siis kohtu-vadki — need imelikud mõistma-tud rändajad punaste roosidega õlgkollaseil kübarail. Nende ter-vitus on lühike ja hõiskav. Nende hää l kauasest vaikimisest veidi arglik ja veidi sobimatu. Nende kätepuudutusist tundub värisevat ärevust ja pilgust imbub kerget võõrastust, kuid ometi usaldust. Ent sõprusiha pilluvad silmad, ja raudkapsleisse peidetud süda äh-vardab purustada lukud. Krigise-vad tinapommid maanteel, ja juba lendavad küsimused ja vastused tihedalt kokku. Inimesile omase õhinaga istuvad nad tolmusel tee-veerel veel vastmärjale rohule,

uppudes aga kuusemetsa koha-nasse, ja asetavad kotid oma põl-vile. Nii laulavad nad ränduri-hümni oma pisut kummalisil hää-lil. Laulavad nad, õieti kisendavad.

Ja mõned neist rändureist tõuse-vad ja tantsivad kilomeetriposti all kuivas tolmus... Järgmise koiduni kestab laul.

Siis aga lähevad nad jällegi: üks loodesse, teine kagusse, üks lõu-nasse, teine põhja; üks lühikeste, teine pikkade sammudega; ühel ti-napommid jalus, teisel liblikatiivad õlul; ühel süda raudses kapslis, tei-sel see kerge nagu alumiiniumist kuulike. Nii nad lähevad, ja üks ei mäleta teist ega teine kolmandat. Kaugusist nagu kuulduks veel huige, lagendike servil nagu vir-vendaks vari, mis jälle kaob... Rändurid aga matkavad oma mõist-matuid radu läbi metsade ja soode, kaudu valendavaid teid ja laulvaid legendikke, kõrvadega imedes maailmade muusikat, silmadega neelates kilomeetrinäitajate numb-reid ja ihulikmetega tunnetades õhkude rõskust...

Kummaline!

lr.

!!! Kõik, vanad ja noored, T.T. G. ja T.T. K.

loterii-allegrile!!!

Laupäeval 4. mail k. 17—22, pühapäeval 5. mail k. 12—22.

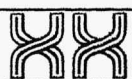
TANTS laupäeval kella 20—22, pühapäeval kella 19—22.

KOLOSSAALNE LOTERII ÜLLATAVATE VÕIDUVÕIMALUSTEGA.

Iga 4—5 loos võidab!

Lillekiosk // Õnneõng // Tutankhamoni nõid // Kohvikud
La-Va-Ko, Ja-Vi-Jazz // Teater // Naerukabinett // Säten-
// // davad dekoratsioonid // Lakkamatu muusika // //

!!! Jällenägemiseni loteriil !!!

Kastaniubin purustas akna.

Juba kolmandat päeva sajab. Ilm on pilves, tänavad porised, inimestest peaaegu tühjad. Sügistuul tormab, rebides armetult puid ja piit-sutades maju. Istun mõttes aknal ja loen, kuulates tuule õudset hundamist. Tunnen, kui lõpmata hea on olla soojas toas. Järsk tuuleil haarab äkki kogu looduse oma võimusesse. Vaatan hirmunult vanu kastanipuid oma akna all ja imestan nende vihast võitlust tormiga. Ei, need igivanad hiiglased on tugevad ja uhked, karastatud nii paljudest tormidest, neid ei murra keegi. Äkki paiskab torm midagi tugevasti vastu akent. Ruut puruneb mu kõrval ja põrandale veereb lõhkinge kastaniubin . . . Hüppan põrandale ja silmitsen oma kutsumata „külalist“.

Siin ta nüüd lamab — läikiv-pruun väike vili, poolenisti kaetud paksu roheline kestaga. Kui imelik on ometi loodus! — Oli alles kevad, ja soojal õöl puhkesid vanade kastanite lehepungad, paisusid päev-päevalt ja valmistasid rõõmu oma kasvamisega igal hommikul, kui avasin akna, et sisse lasta kevad-õhku oma õpilastuppa. Ja siis ühel hommikul leidsin esimesed õiepungad, ootasin kannatamatult nende puhkemist . . . Kuidas rõõmus-

tusin, kui nägin vanu kastanipuid täies ehtes! Nad sirutasid oma tuhandeid küünlasarnaseid õisi vastu sinisele kevadtaevale ja päikesele! — Siis mõistsin, et on tõesti kevad, ja tormasin välja vabandusse oma väikesest toast — vaatama puhkevat loodust ja väikesi siristavaid linde.

Suvi saabus märkamatult. Palavad päikesekiired nirisid harva läbi kastanipuude tiheda lehestiku, joonistades valguselaike prügitatud õuele, kus oli nii vaikne.

Vaatlesin sageli oma vanu sõpru — kastaneid, mille okstel rippusid kentsakad okkalised ubinad.

Oli juba sügis. Päike naeratas väsinult ja linnud muutusid rahu-tuks pika teekonna eel. Ma avasin harva oma akent, et vaadelda vanu puid, sest enamasti oli tormine ja sajune kogu sügis.

Ja nüüd mu väike „kutsumata külaline“! — Näis, kui oleksid mu vanad sõbrad saatnud ta mulle sel kummalisel viisil möödunud kevade ja suve mälestuseks.

Kui tõstan pilgu oma väikeselt sõbralt jälle aknale, on juba väikinud torm. Paistab päike ja vanad kastanid mu akna all uhkeldavad hilisügisiseses purpurisjakullas.

A. Kk. (I kk. kl.)

Neistsinaseist lahkunuist.

XII lend — 1931. a. — V-c klass.

(Järg.)

Eha Oselein — vist Võrumaa kandist, lühemat aega meil. Tumemat verd ja juuste-värvi, kehalt küllalt väitjaarenenud neiu, nime järgi ja väljanägemiselt kül-lap ehk eestistunud lätlane. Temperamendikas, kuigi mitte seetõttu rõõpast väljalööv ega klassirahu

segav. Jõudumiselt õpinguis keskmiste hulgas. Tegelev koolis vaid õppeülesannetega, õpilasürituste suhtes passiivne. Ta pärsine saatus teadmata.

Aime Paldrock — teine professor Paldrock'i tütardest, kes meil on lõpetanud. Väike vaikne

ümmarik brünetne tütarlaps, milliseks on ta jäänud praegugi — tudengina, „Filiae Patriae“ täisliikmena. Hästi käituv, alistuv, tasa ja targu õppimisvankrit vedav, rahulik-vaatlevalt kõigele koolielule suhtuv ja samuti tagasihoidlikult kaasatõmbav.

Helgo Parts — Riigikohtu esimehe Parts'i lähim sugulane, elas temaga ühes majaski. Blond, alati naerusuine, särasilmaline (seda on ta praegugi!). Keskmist kasvu, sobiva nõtkusega, naiseliku pehmusega. Olid koos Tuttelberg'iga (vaata allpool) klassi kohta ainukesed siristajad svidri-linnud-paabukesed. Ega nad kahekesi (istusid ju ka kõrvu) küll palju vaikida saanud, ikka oli neil kas omavahel parajalt kuulduvalt millestki vestelda või õpetajaga vaielda ja „arupärimisi“ esitada. Teistes oludes — ma mõtlen mõnd mürtsuklassi — oleksid nad jäänud ehk tagasihoidlikumate rubriiki, selles surmvaikses klassis andsid nad (mõtlen siia juurde ka ikka Tuttelberg'i) aga põhjust alatihti korralekutsumiseks. Seejuures olid nad oma olemuselt nii pa'id, et nende peale mitte tõsiselt vihastada ei saanud. Muidu olid nad nupukaimad tüdrukud klassis, kuigi rahuldavaga, noh nii 3-ga või 3+ga atesteeritavad, kuna oleksid võinud olla 4-ga hinnatavad. Tegelda nad koolielus võisid ja tegelesidki, olles ses mõttes päris toredad õpilaskonna liikmed. Üldse on Parts'ist ja Tuttelberg'ist jäänud head ja meelesõobiva mälestused. Samasuguste armsatena püsivad nad praegugi. Kohtan neid ikka siin-seal. Peavad mõnesuguseid vähem-tähtsaid ameteid suletarvitajatena jne. Kas ka edasi õpivad, olen unustanud.

Aurelie Puusta — vahest maalt. Sihvakas paraja kasvuga blondi poole kalduv plika. Pidurdatult elav, kaunis vabalt õpinguid taipav, neis tublisti rahuldav. Liikuv ja sallitud klassikaaslastest ja

muist õpilasist. Viisakas ja hästi käituv. Kus praegu, ei tea.

Hildegard Rehesaar — küll vist linnast. Brünetne, ülekeskmise kasvu, küllalt sale. Asjaliku, tõsise näoilmega, milles peitus nukruse-nüansse, kuigi ta oma iseloomuga nukrust ei avaldanud, ennem vahest kibestust. Klassi juhtivamaid jõude, kooliüritusis omal ajal domineerivat osa etendav, mõnda aega koguni Õpilaspere vanem, rääkimata „ministri“-ameteist. Teadlikult õpinguisse suhtuv, mille resultaatidelt siiski keskmiste hulka kuulus. Käitumiselt iseenesest mõista laitmatu. Eemal igasugusest vallatusest ja koolikorra vastu eksimustest nii koolis kui väljaspool kooli. „T. T. G.“ kaastöolisena andis sellele linoollõikeid. Üldse kohusetruu õpilane selle sõna tõsisemas mõttes. Rehesaar'e praegusest tööst ja tegevusest puuduvad teated.

Linda Räpin — Tartust. Pikkavõitu, kuiveljas, kaunis täiskasvanu ilmega tütarlaps, vahest šataän-blond. Näoilmeelt tavaliselt nagu natuke pahane ja iseloomult kuidagi karm, välja arvatud muidugi juhud, kui ta avaldas heameelt. Kooskõlas sellega igasse asjasse ja nähtusesse tõsiselt ja asjalikult suhtuv, mõnelegi ettevõttele teadlikult kaasalööv. Õppimiseresultaadid näitasid plusside asemel küllalt tihti miinuseid; seetõttu oli tal enesel hädasidki, õpetajaile ta erilist peavalu ei teinud. Kah praegune saatus teadmata.

Helmi Sild — pikk blond neitsi, tulnud Tallinna linna tütarlaste-gümnaasiumist dir. Hans Roos'i alt dir. Jaan Roos'i alla — kesteab mispärast. Nõtke neiu, luis-liikmeis nagu liialt pehmet mugavuseuima. Avarad silmad jõuliste ripsmete-katuse all. Rööskkahvatus näos lopsakas huulte paar. Pehme artikuleerimisdefektiga kõne. Õppimises samuti pehmelt liikuv, krapsakusest muidugi mitte jutugi. Seevastu seltskonnas päris

kodune ja küllaltki aktiivne. — Elab vist praegu Tallinnas, kuid on ka vahetevahel Tartus näha.

Endla Sule — maalt, talu-tütar; Ülenurmest edasi paremat kätt on ta isakodu. — Pikk, gratisoosne, daamilik, valget verd. Toonikohaselt naeratlev, kombeid tundev, viisipäraselt käituv, mõõdukalt esinduv. Mõistuselt lahtine, raskusteta jõuduv, kuigi mitte briljantsete tagajärgedega töötav. Põhjuseks esmajoones huvid ka väljapoole kooliõhkkonda, teiseks isikliku „heaolemise“ huvid, kolmandaks kindlasti veel mõned muud huvid (kes teab neid kõiki!). Tegeles õpilasüritustes. Kokku võttes päris sobiv õpilane, arvatavasti ka lepliku loomuga. — Ega ta nüüd alatiselt praegu maal küll ole, ehk õpib edasigi.

Maret Tuttelberg — linnast. Pisut pikem Parts'ist, vahest natuke õhemakehalisem, paendlikumgi, nagu mäletan blondingi, kuid Parts'i-sarnaselt röösapalge-line, särasilmaline, alatiselt naeratlev. Muidu temperamendilt ja muilt naiselikelt omadusilt pea-aegu võrdne Parts'ile, s. t. mitte liialt elav ega ka mitte liialt tagasihoidlikult aeglane, enam küll siiski aeglane, seejuures naiselik. Kõik muu sai öeldud juba Parts'i puhul.

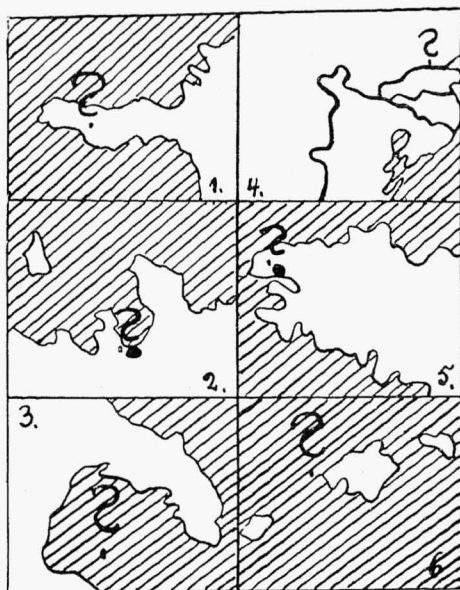
Hildegard Wissenberg — kust, ei mäleta. Tütarlaps ümmarik kui rull, lopsakavormiline, täispõseline, julgevaateline, muhelevahuuleline, valkjajuukseline. Rohkesti seesmist temperamenti, ruttu ja vabalt rääkiv, arukas ja tabavasõnaline, kuigi mitte ettetikkuv. Kena ja hea laps, lihtne ja avameelne, sellest hoolimata et tal võis olla oma vaimses isikus pisut kavalusejoont. Õpinguis raskusteta jõuduv, ometi ennast niivõrd hoi-

dev, et ei teinud õpingutega põrmugi enesele liiga. Küllastas, kui oli tuju (ja kunas tal seda ei olnud) kõiki kooliüritusi, olles ikka sõbralik, tahedalt lõbus ja „vormis“, nagu öeldakse. Kahjuks ei tea ta elust pärast kooli lõpetamist midagi.

Seega oleks seegi lend läbi. Punkt.

Alter ego.

Kaardimõistus.

Tundke Euroopat!

1. Mis neem? — 2. Mis linn? —
3. Mis laht? — 4. Missuguse jõe suudmekoht? — 5. Mis linn? —
6. Mis saared?

Õigete lahendajate vahel loositakse välja üks Kirjanikkude Liidu raamatu-loterii pilet. Lahendused anda „T.T.G.“ peatoimetajale 10. maiks.

Kooli elu.

Uus Õpilaspere valitsus.

Enne kevadpühi koostati uus T. T. G. ja T. T. K. Õpilaspere valitsus, kuna endine valitsus lahkus isiklikel põhjustel. Õpilaspere vanemaks nimetati direktori poolt E. K i p p a s t o IV-b. Uues valitsuses on: haridusjuhiks — L. Võsoberg IV-a, laekuriks — H. Luik IV-b, korraldajaks — A. Sokk IV-b, ringidejuhiks — A. Jürgenthal IV-c, sekretäriks — L. Reinberg IV-a.

Käsipallivõistlus.

9. IV 35 toimus Lina tänava võimlas E. N. K. S. T. G. ja T. T. G. naiskondade võistlus käsipallis. Võitis T. T. G. naiskond kahe game'ga. Esimesel game'l olid punktid 15:10, teisel 15:7 — mõlemad T. T. G. kasuks.

Seega on T. T. G. T a r t u k e s koolide käsipalli-meister.

Naiskonda kuuluvad: L. Mals, A. Sokk, N. Pehka, H. Teppo, A. Sööt ja A. Parmson.

Spordiringide teeõhtu.

29. IV 35 korraldas Tartu kesk-koolide ja gümn. spordiringide esindus T. T. G. ja T. T. K. ruumes teeõhtu, millest võtsid osa Tartu koolide käsipalli mees- ja naiskonnad (välja arvatud T. K. G.). Au-võõrastena viibisid kohal ka T. S. E. mängudel olnud vahekohtunikud. Koosviibimine kujunes koduseks ja meeldivaks. Igalt koolilt oli ettekandeid. Koosviibijaid tervitas T. S. E. juhataja E. Soosaar ja selle järele võttis sõna endine T. S. E. juhataja A. Illi. Parimas meeleolus lauldi ja mängiti seltskondlikke mänge. Koosviibimine lõppes isamaa-hümniga.

Kirjanduskohus.

11. aprillil kell 17 korraldati T.T.G. ruumes T.T.G. ja T.T.K., T.P.G. ja T.K.G. kirjandusringide korraldusel kirjanduskohus L. Kibuvits'a „Rahusõidu“ naistegelase Eege Praakli üle. Kohtueesistujaks oli advokaat E. Martinson.

Prokurör õpil. Haavakats süüdis-tas kaebelust ettekavatsetud roimas ja tegi ettepaneku vannutatud meestele karistada süüalust 12-aastase sunnitööga. Kuulati üle tunnistajad Samul Praakli — Laur (T. K. G.) ja Liisa Praakli — L. Laur (T. T. G.) ja võõras (T. P. G.), kes valgustasid igakülgselt Eege Praakli isikut ja tema ärevat meeleolu enne Leevol'i tapmist.

Kaitsjatena esinesid kohtus A. Raadla (T. T. G.) ja H. Tammur (T.K.G.). Kaitsja A. Raadla selgitas Eege iseloomu ja tema tasakaalukat ja rahulikku suhtumist vastastesse. Ühiskonna seisukohalt kõlbmatu, väärtusetu inimene Leevol nõudis, et Eegest saaks abielurikuja, vastasel korral vallandaks ta tema mehe. Eege tappis väljapääsmatus olukorras, mehe ja kodu kaitseks, sest ta oli suur altruist. Mitmeti valgustanud roima käiku, palub kaitsja kaebelust õigeks mõista.

Kaitsja H. Tammur valgustas samuti Eege rööpast väljaviidud hingeelu ja tõendas, et Eege ei tapnud Leevol'it üldse ettekavatsetult, vaid juhuslikult, seisukorras, mil-lal ta end ei valitsenud.

Järgnesid mõttevahetused prokuröri ja kaitsjate vahel, kuni kohtu-eesistuja saatis vandemehed otsust tegema, antud küsimustelehele vastama.

Vandekohtu ja kohtunikkuude otsustusel võeti arvesse Eege roima pehmendavad asjaolud ja mõisteti Eege kirjandusliku kohtu poolt 4 aastaks vangi, kuna 6 kuud eelvangistust võeti ka arvesse. Kirjanduskohut jälgis hulk õpilasi, kes elavalt kaasa tundis protsessi käigule.

T. T. G. ja T. T. K. Lastevanematekomitee piduõhtu.

31. märtsil s. a. korraldasid lastevanemad kooli ruumes piduõhtu kehvemate õpilaste toetamiseks.

Kavas oli kõigepealt „Eesti rapsoodia“ (A. Lemba), mille kandis ette klaveril õpet. T. Jakobson. Soololauludega „Kõjuigatsus“ (J. Aavik) ja „Lehtede all“ (A. Meri) esines pr. Simm-Värat, soolotantsudega — vil. prl. V. Otsus. Õpilasarühmalt kanti ette prl. M. Treier'i juhatusel „Mäng pallidega“. Pr. E. Tooms'i juhatusel toodi lavale O. Luts'u näidend „Arusaamatu lugu“, kus osalistena esinesid hr. Ploom (Ats Aavikson), hr. Kuusloo (majaperemees Rupsi), hr. Mõttus (üliõp. Kihu), pr. Rästa (perenaine Eeva) ja pr. Sass (tütar Alma). Ettekanded esitati igapidi korralikult ja aplause väärivalt. Publiku osavõtt peost oli keskmine.

Kõnevõistlus.

9. aprillil kell 16.30 korraldas T.T.G. ja T.T.K. Kirjandusring kõnevõistluse. Teema valik õpilastel oli vaba ja kõnelda tuli 10 minutit. Kõnevõistluste vastu tunti elavat huvi ja peaaegu terve õpilaskond jälgis esinejaid. Kõnelejatele olid määratud auhinnad: I — 3 kr., II — 2,50 kr., III — 2 kr.

Kõnevõistluse tulemused kujunesid üllatavaks, sest esineti vägagi korralikult ja kaunis sisukate optimistlikkude kõnedega. Esimese auhinna omandas Zo ja Küze IV-b (kõneles teemal „Rahvuslusest“); teise — Amanda Raadla V-b (kõneles teemal „Noorte aatemaailmast“) ja Taisia Konsen (kõneles teemal „Taara usk“); kolmanda auhinna said: Linda Ivanson (kõneles teemal „Väärnähtustest õpilaselus“), Muusa Valge (kõneles teemal „Õpilase suhtumine õppetöösse“) ja Ella Mutso V-b (kõneles teemal „Tänapäev ja mina“).

Züriisse kuulusid õpetajatest dir. J. Roos, pr. E. Tooms ja hr. J. Konks; õpilastest H. Albert, H. Puusepp ja L. Soome.

Kerttu Vanne kontsert.

Tartu Akadeemilise Hõimuklubi korraldusel oli 25. veebruaril T. T. G. ja T. T. K. ruumes soome naisviulistikunstiniku Kerttu Vanne kontsert.

Meisterlikult esitas naiskunstnik soome rahvaviise ja rahvalaule, kutsudes esile tormilisi aplause.

Vanne „Volatiles“ oli samuti omapärane helitöö ja ettekandelt kujunes ta ka ainulaadseks, kunstniku isikupärasust kajastavaks.

Oli midagi soomelist, omapärast naiskunstniku esinemises ja ettekandes, mis tahtmatult kütkestas ja haaras, hinge tungis. Näiteks võiks mainida ainult eesti rahvalaulu „Kus on, kus on kurva kodu“ esitamist.

Kontsert leidis kuulajaskonnas elavat vastukõla. Viulistikunstile annetati lilli.

„Kalevala“-aktus.

Neljapäeval, 28. II 5. tunni ajal pühitseti meie koolis „Kalevala“ juubelit.

Ülevaatliku kõnega „Kalevala“ sünnist ja tema tähtsusest esines õpet. A. Raielo. Kõneleja kriipsutas alla, et Soomes oli selle rahvaluuleteose ilmumine pöördelise tähtsusega, äratades eneseusaldust ja olles aluseks rahvuslikule ärkamisele, mille tulemuseks oli iseseisev Soome. Tervikuna on „Kalevala“ põhja-euroopaliku kultuurvormi väljenduseks, milleni soome soo esivanemad juba enam kui kahe tuhande aasta eest jõudsid ja mille juurde hiljemgi jäid. Olles suur rahvuslik aare on „Kalevala“ avaldanud tugevat mõju soome kultuurile ja soomlaste võitlusele oma iseseisvuse eest, peetagu seda võitlust kas vaimse või ainelise kultuuri alal.

Kõik, kõik T. T. G. ja T. T. K. loterii-allegriale 4. ja 5. mail.
